

90

Justitsministeriet. København, den 17. april 2018.

- a. Justitsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at der etableres bevillingsmæssig hjemmel til, at der kan udbetales erstatning i sager, hvor Københavns Politi har krænket demonstranternes rettigheder efter grundlovens §§ 77 og 79 samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og 11 i forbindelse med de kinesiske statsbesøg i 2012 og 2013, men hvor kravene vurderes at være forældede.

Udgiften i 2018 afholdes af den på finansloven opførte bevilling på § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv.

- b. På baggrund af episoder i forbindelse med de kinesiske statsbesøg i 2012 og 2013 har i alt otte personer fremsat krav om erstatning mod Københavns Politi for krænkelse af frihedsrettigheder i medfør af grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det er vurderingen, at der er indtrådt forældelse for tre af de otte personers krav på erstatning, hvilket indebærer, at de pågældende ikke har krav på at få udbetalt erstatning.

Den daværende regering besluttede i oktober 2015 at nedsætte Tibetkommissionen. Kommissionen fik til opgave at undersøge og redegøre for begivenhedsforløbet, som knyttede sig til politiets handlinger overfor personer under de kinesiske statsbesøg, og det efterfølgende forløb i forbindelse med besvarelser af spørgsmål fra Folketinget om politiets handlinger ved de pågældende besøg. Kommissionen afgav den 18. december 2017 sin beretning og konkluderede, at der i Københavns Politi blev givet klart ulovlige ordrer, og at Folketinget modtog urigtige oplysninger i forbindelse med besøgene.

Tibetkommissionen har også undersøgt de episoder, som erstatningssagerne vedrører, og Tibetkommissionen har i den forbindelse vurderet, at der er sket en krænkelse af de pågældendes rettigheder, idet ordrer og konkrete handlinger afgivet og foretaget af Københavns Politi var i strid med grundlovens og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions beskyttelse af ytringsfriheden og forsamlingsfriheden. Under statsbesøgene fratog politiet således demonstranterne deres tibetanske flag, foretog afskærmning af demonstrationer ved brug af bl.a. mandskabsvogne og bortviste personer fra en plads, fordi de pågældende var iført gule T-shirts og havde tibetanske flag.

Der verserer på nuværende tidspunkt erstatningssager ved Københavns Byret, hvor i alt otte personer har anlagt sag mod Københavns Politi med krav om erstatning for krænkelse af sagsøgernes rettigheder efter grundlovens §§ 77 og 79 samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og 11 om henholdsvis ytringsfrihed og forsamlingsfrihed.

Københavns Politi vil på baggrund af Kammeradvokatens vurdering i de enkelte sager tage bekræftende til genmæle og anerkende, at der er sket krænkelse af sagsøgernes grundlovssikrede og konventionssikrede rettigheder, og tilkende sagsøgerne erstatning på 20.000 kr. hver.

I forhold til erstatningens størrelse er der taget udgangspunkt i sammenlignelige sager fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om erstatning for ikke-økonomisk skade for krænkelse af artikel 10 og 11 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Sagsøgerne har påstået 10.000 eller 20.000 kr. i erstatning. Efter Justitsministeriets opfattelse er erstatningsniveauet under henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis umiddelbart 20.000 kr. Under henvisning hertil og med henblik på at sikre et ensartet erstatningsniveau i sagerne lægges der op til at udbetale 20.000 kr. til hver.

Erstatningskravene for tre ud af de otte personer vurderes at være forældede. Det ønskes imidlertid ikke at gøre forældelse gældende i disse sager i lyset af sagernes helt særlige karakter.

Der er således tale om sager, hvor statens ansvarsgrundlag er fastslået med kommissionens beretning.

Dertil kommer, at der er tale om krænkelse af de erstatningssøgendes grundlovssikrede og konventionssikrede ret til at ytre og forsamle sig.

Endelig kan det på baggrund af politiets håndtering af sagen, herunder at det til trods for vedvarende politisk og mediemæssig opmærksomhed på sagen først i september 2015 kom frem, at det var en operationsbefaling, der dannede grundlag for politiets handlinger, ikke bebrejdes de erstatningssøgende, at sagerne ikke er anlagt på et tidligere tidspunkt.

Erstatningssagerne i forbindelse med det kinesiske statsbesøg i 2012 og 2013 adskiller sig dermed i betydelig grad fra andre sager, hvor der har været rejst erstatningskrav mod staten.

Justitsministeriet er således heller ikke bekendt med sammenlignelige erstatningssager, hvor statens ansvarsgrundlag er fastslået, og der har været anledning til at overveje, om staten burde undlade at gøre forældelse gældende. Det er derfor også forventningen, at sagen ikke vil have en afsmittende effekt på andre erstatningssager.

Københavns Politi vil heller ikke gøre forældelse gældende i eventuelle lignende sager vedrørende de samme episoder i forbindelse med de kinesiske statsbesøg i 2012 og 2013. Københavns Politis foreløbige vurdering er, at der kan være tale om i størrelsesordenen 100-200 personer, som potentielt ville kunne rejse krav i anledning af episoderne. Vurderingen er baseret på beretningens beskrivelse af de faktiske episoder.

- c. Aktstykket forelægges nu, da der på nuværende tidspunkt verserer konkrete erstatningssager ved Københavns Byret, og den bevillingsmæssige hjemmel til udbetaling af erstatning aktuelt udestår i de sager, hvor kravene vurderes at være forældede.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at der etableres bevillingsmæssig hjemmel, således at der kan udbetales erstatning i sager, hvor Københavns Politi har krænket demonstranternes rettigheder efter grundlovens §§ 77 og 79 samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og 11 i forbindelse med de kinesiske statsbesøg i 2012 og 2013, men hvor kravene vurderes at være forældede. Udgiften i 2018 afholdes af den på finansloven opførte bevilling på § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed mv.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 17. april 2018

SØREN PAPE POULSEN

/ Rune Nørr

Til Finansudvalget.